

אבדות ומציאות בדלהי העתיקה

סיפור קצר מאת

נינה קורולקר

נכתב במסגרת הקורס "נחיתה בדלהי: אנטומיה של עיר ועירוניות בהודו בת ימינו"

הריח החרוף הוא שהחזיר אותנו להכרתו. ריח של שתן מעורב באשפה שנערמה תחתיו. בפיו הוא טועם טעם לא מוכר של דם מעורב באדמה. הוא מרגיש את הקבס מטפס במעלה קיבתו והתחושה הזו היא שגורמת לו לנסות ולהתיישב. כאב חד הולם בראשו וכשהוא שולח אינסטינקטיבית יד כדי לעצור אותו במעט, חש בפצע פעור במצחו. במלחמה בין כאב הראש לקבס שעולה בקיבה, מנצחת הקיבה, והוא מצליח לבסוף להתיישב ולהקיא את נשמתו.

ההקאה עוזרת לפוגג קלות את האדים שעליהם צפה תודעתו. "לקום, חייב לקום!" - זו המחשבה הצלולה הראשונה שעולה במוחו של מאהש גופטה. לאט לאט הוא מתרומם רק כדי לגלות שכל גופו כואב, שבגדיו קרועים ומזוהמים ושריח חריף עולה עכשיו ממנו עצמו. למרות הרעד והכאבים הוא מצליח לעמוד ומושיט יד לכיסו. הוא חייב להוציא את הטלפון הנייד ולהתקשר לנהג הארור שיבוא לאסוף אותו. אבל הארנק עם כרטיסי האשראי, התכשיטים, השעון, הטלפון הנייד (הדגם המתקדם מסוגו), מעיל המעצבים - הכל נעלם. הוא נשדד. הפאניקה גואה בו: ללא הטלפון הנייד כיצד ימצא את דרכו? אין ברירה. עוד מבט יסודי אחד על הסביבה רק כדי להיות בטוח שהחפצים אכן נעלמו, ומר גופטה מתרחק בצליעה קלה מהערימה שעליה הושלך.

הוא מתבונן סביבו כדי לנסות להבין היכן הוא נמצא. המבוך של הסמטאות הצרות והאפלות נראה לא מוכר ואינסופי. לרגעים לא ברור לו האם עדיין לילה או שהצפיפות שסוגרת עליו הצליחה להסתיר את אור היום. מבט קל למעלה מגלה את אפלת הלילה מבעד לערמות של כביסה וסבך עצום של כבלים התלויים מעל לראשו. הכבלים מתפצלים מהפקעת המרכזית באופן אקראי ומתחברים לדירות בצורה קיקיונית כמו הזרועות של ראוונה. "הנהג הארור לא היה מצליח להכניס את הרכב החדש לסמטאות מבלי לפגוע בו", עוברת המחשבה בראשו. הבתים

חשוכים ואיש לא נראה בסביבה מלבד מספר חסרי בית או שיכורים, קשה להבחין, שישנים בצדי הבתים. באור היום יתכן שהיה מסתכן ומעיר אותם, אבל בחשיכה, במקום לא מוכר וללא אמצעי תקשורת, הוא אינו מעז. הוא מחפש שלט או נקודת ציון שיסייעו לו להבין היכן הוא נמצא, ללא הועיל.

הוא מתחיל להיזכר באירועים של תחילת הערב. "הנהג הארור", כפי שמר גופטה מכנה אותו תמיד, הוריד אותו במסיבת יום ההולדת של חבר ילדותו ושותפו לעסקים, ראג'יש מישרה. בתחילה לא רצה ללכת: מאז שנפטרה אשתו לפני פחות מחודש מסיבוכים של מחלת הסכרת, שאותה ייחס לאהבתה המופרזת לממתקים, הוא ממעט לצאת מהבית לאירועים חברתיים. אבל ראג'יש לחץ, והוא עצמו יודע היטב שאירועים מעין אלה נועדו בעיקר כדי לחזק קשרים עסקיים. מלבד זאת רצה לנצל את ההזדמנות לבשר לחברו ולעמיתיו על המעבר הצפוי לו ל"מגדלי טראמפ" היוקרתיים בגורגאון, ולראות כיצד כולם מוריקים מקנאה. בהתחלה חשב לספר לכולם שהוא עובר דירה מכיוון שהוא מתקשה להתמודד עם זכרון אשתו בביתם הישן, אבל ברור לו שכולם יבינו מה הסיבה האמיתית. לכן, לפני שנסע לאולם שבו נערכה המסיבה, ביקש מעוזרו האישי לקנות מתנה יקרה - קיזוזי פחמן. לא שהוא מבין או מעוניין להבין מהם בדיוק קיזוזי פחמן, ולא שההתחממות הגלובאלית תגרום לו לכבות את המזגן בבית כשהוא בחוץ, אבל ידע שהמתנה תעשה את הרושם הנחוץ.

המסיבה נערכה באולם החדיש והמפואר שנבנה לא רחוק מהמתחם שבו מתגוררים ראג'יש ומשפחתו בשכונת גולף לינקס. למרות שהשניים מכירים מילדות, לא פעם קינא בראג'יש, רגש שאותו הכחיש בדרך כלל, ולא רק בגלל שראג'יש נחשב עשיר ממנו. ראג'יש ומשפחתו נחשבו לוותיקי דלהי. למרות שהוריו של מאהש ברחו מפנג'אב עם רוב כספם עוד לפני החלוקה, והצליחו לשקם עצמם יפה מהבחינה הכלכלית, הם נחשבו ל"חדשים", שמעמדם נחות יחסית. לא רק הכסף והמעמד היוו סיבה לקנאה: פעם אחר פעם בילדותו שמע מדודו של ראג'יש את סיפורי הגבורה שלו. "במהומות שבהן פתחו המוסלמים בדלהי לאחר החלוקה", היו המילים שבהן היה מתחיל כל סיפור של הדוד. בכל אחד מהסיפורים הללו דודו של ראג'יש, אז קצין זוטור במשטרת דלהי שגויס בסמוך לחלוקה, הציל במו ידיו משפחות ושכונות שלמות מפני הפורעים המוסלמים האלימים. הפציעה, הקלה אומנם, שספג, הוסיפה נופך של הרואיות ואמינות לסיפוריו, והתיאורים של האלימות המוסלמית ושל כלי הנשק שבהם היו חמושים הפורעים, כמו גם סיפורי ההקרבה והמסירות ההינדואיות, נעשו צבעוניים ודרמטיים יותר ככל שעלה מפלס האלכוהול בגופו של הדוד. זכור לו במיוחד סיפור "תפיסת הנשק הגדולה". בפעמים הראשונות שסופר

הסיפור, שמע בעיקר על סכינים עתיקות וחרבות חלודות במחסן קטן ואפל. אך ככל שעבר הזמן הפכו הסכינים לרובים והרובים למקלעים. גם המחסן האפל שינה צורה והפך לבית חרושת לייצור נשק מתקדם מסוגו שאם לא היה נתפס.. האיום נותר תמיד מרומז, ורק הגביר את היראה והכבוד שלהם זכה הדוד מקהל השומעים הצעיר. הילדים היו מקשיבים פעורי פה עד שגורשו מהחדר, לרוב לאחר שמידת האלימות בסיפורים הייתה עוברת את סף הסיבולת של אחת האימהות.

אכן, במסיבה עצמה היו החדשות בדבר מעבר הדירה הצפוי של מאהש לשיחת הערב. האורחים במסיבה לא פסקו מלשאול שאלות ומאהש ענה ברצון, תוך שהוא מנסה להסתיר את הנימה הזחוחה בקולו, וסיפר על המגדלים המפוארים, הזועקים פאר ומודרניות מתוכננת ומוקפדת מכל פינה. החל מהמבואה המפוארת העשויה שיש, חדרי הכושר והבריכה הזמינים רק לדיירי המתחם, הלובן המבריק של הקירות, חיפויי השיש הלבן בכל פינה וקירות הזכוכית העצומים שמאפשרים הצצה החוצה לעולם מתוך הביטחון והפאר של פנים הבית. "דלהי היא העיר הרביעית באסיה שבה נבנו המגדלים", ציינה הפרסומת. הוא חזר על הסלוגן פעם אחר פעם, והמחשבה העבירה צמרמורת של תענוג בגבו בכל פעם מחדש.

"לאן נדדו המחשבות? תתאפס!" הוא נוזף בעצמו. עליו להתרכז ולחפש מישהו שיעזור לו להגיע הביתה. בפינת הרחוב נראית צללית מוכרת של שוטר סיור. "אדוני השוטר" הוא קורא לו. "של מי הקול המוזר הזה?" חולפת כבזק מחשבה בראשו למשמע קולו שלו. השוטר מסתובב לאיטו. "מה אתה רוצה?" הוא שואל בחוסר סבלנות. "אני צריך לחזור הביתה" עונה מר גופטה. השוטר מגנח בכעס: "אני נראה לך נהג ריקשה? זוז מכאן, שיכור מסריח, לפני שאחבוט בך!" הוא מתרחק מהמקום. "לפחות תגיד לי היכן אני" קורא אחריו מר גופטה. "בחצר של משכן הנשיא!" עונה השוטר בלעג, וממלמל לעצמו "שיכורים מסריחים, לא ברור מהיכן הם צצים." מר גופטה בוהה חסר אונים בגבו של השוטר שהתקדם בצעד זריז לאותו מקום שממנו הוא עצמו יצא לפני רגע. "אין טעם לחזור אחורה, אני חייב להתקדם" הוא לוחש וממשיך ללכת.

חזרה לתוך מבוך הסמטאות בכיוון לא ברור, מחשבותיו נסחפות שוב למסיבת יום ההולדת. הערב התחיל בצורה נעימה. הוא קיבל הזמנה לא צפויה להצטרף בסוף השבוע הקרוב למשפחתו של ראג'ש לביקור של יום שלם במקדש אקשדהרם. אחיו של ראג'ש הגיע לביקור מדובאי עם משפחתו, אחרי שנים בהן שהה לצורך עסקיו בחו"ל, וראג'ש היה נחוש להראות לאחיו הצעיר שניו-דלהי השתנתה ואינה נופלת מדובאי ביופייה ובפארה. ברור היה למר גופטה שהוא הוזמן על תקן "האלמן המסכן", אך הדבר לא מנע ממנו לקבל את ההזמנה. הזמנה לאירוע

משפחתי מצומצם של אדם במעמדו של ראג'ש אינה עניין של מה בכך, למרות שלדעתו סוּר
במתחם מגוריו החדש היה עושה את העבודה טוב בהרבה מהביקור במקדש.

ככל שנמשך הערב עלה מפלס האלכוהול בדם האורחים והחלו להתרוקן הבקבוקים. לא
ברור לו מדוע מצא את עצמו מתנדב לנסוע עם נהגו לחנות הקרובה כדי להביא עוד כמה
בקבוקים. אבל כשיצא מהאולם הנהג הארור לא היה זמין והוא נאלץ לקחת מונית או אולי
ריקשה, פרט זה כבר זכור לו במעורפל. הנהג בוודאי ניצל את שכרותו ושדד אותו. המחשבה
שהשודד או השודדים עדיין אורבים בסביבה מחישה את צעדיו.

מעבר לפניה הוא שומע צליל מוכר שיר שנדמה שלא שמע שנים רבות מתנגן: *Chand hai*

Tu Mera Suraj hai Tu ... "את הירח והשמש שלי" - ודמות המטפלת האהובה שלו עולה מול
עיניו. בלי משים הוא הולך לכיוון הקול. כמה שנים טובות לא חשב עליה. בילדותו היא הייתה
האדם האהוב עליו. היחידה בבית שהייתה מוכנה לשחק עימו גם בשעות הצהריים החמות,
כשהורים שלו היו בטוחים שהוא מנמנם. היו לה תמיד ממתקי לאדו אהובים שבעזרתם שכנעה
אותו להתקלח, פעולה שנואה במיוחד. הוא נזכר גם בסיפוריה הרבים שהתחילו תמיד במילים:
"יום אחד, אפזל אחי האמיץ...". פעם אף סיפרה לו שלבנה שעומד להיוולד היא החליטה לקרוא
אפזל, כדי שיהיה אמיץ, נדיב וטוב לב בדיוק כמו אחיה. מספר ימים לאחר מכן לא הגיעה יותר.
באותו יום בכה שעות ללא הפסקה. כששאל את הוריו היכן היא, הם אמרו שהיא סיימה לעבוד
ושהוא כבר בוגר וצריך להתחיל ללמוד בבית ספר חדש. אבל בחדרי חדרים, בחושים החדים שיש
לילדים, הוא קלט דיבורים על המוסלמים כפויי הטובה, שער טורקמן, יריות, ושמע את השם
אפזל. זה מוזר, הוא חושב עכשיו, שעד היום אינו יודע את שמה של המטפלת. גם הוריו מעולם לא
קראו לה אי פעם בשמה. אבל, את שמו של אחיה, אפזל, הוא זוכר היטב.

בני משפחתו חשבו ששכח ממנה בעיקר כאשר החל ללמוד בבית ספר אחר, מרחק נסיעה
מהבית, שם פגש את ראג'ש. ההורים שלו עודדו את החברות לא רק בגלל שהיא הסיחה את דעתו
מהאובדן, אלא גם מכיוון שהבינו שהקשר יועיל למשפחתם. וכך אכן היה: העסקים של אביו
התרחבו ועם הזמן, נכנס מאהש עצמו כשותף בחלק מהעסקים של חברו.

צלילי השיר התחלפו בשיר אחר, והוא שם לב שהוא עדיין הולך. עכשיו כבר היה ממש
עייף ואפילו שקל לרגע להשתרע על מפתן אחד הבתים, בדומה לחסרי הבית שראה קודם, אבל
הנה מצא את עצמו מחוץ לשכונה ולמבוך הסמטאות. מולו נראתה בבירור הבורסה של דלהי עם
השלט הבולט שעליה. אנחת רווחה נפלטה מפיו. הוא יודע בדיוק היכן הוא! באופן מתמיה, סמוך

לבניין עמדה רק ריקשה אחת. המראה של הריקשה והסיכוי למצוא את עצמו בבית בקרוב עודד את רוחו, ולמרות פציעתו החיש את צעדיו.

נהג הריקשה נמנם על המושב הקידמי. מר גופטה ניגש קרוב וניער את הריקשה. הנהג פקח עין אחת להתבונן בנוסע הפוטנציאלי, מלמל "לא פנוי" והמשיך לישון. מר גופטה הסתכל סביבו וצעד מספר צעדים בכיוון טורקמן גייט רק כדי להבין שהרחוב, באופן משונה ומפתיע, ריק מתחבורה ציבורית. הוא חזר על עקבותיו כדי לנסות להעיר את הנהג, וחשש התגנב למחשבותיו. רק הוא נמצא כאן לבדו. אולי הוא זה שאסף אותי ליד האולם, שדד אותי והשליך אותי בסמטה? אולי הוא מחכה לנוסע אחר כדי לשדוד אותי? אולי הוא יודע שאני יודע שהוא שדד אותי ויפגע בי פיסית כדי שלא אתלונן עליו?

בעודו עומד ומתלבט, ולפני שהצליח לגבש דעה בנוגע למצב, הנהג התרומם. כנראה חש בנוכחותו הסמוכה, ופלט בכעס "אמרתי לך שאני לא פנוי!". באותו הרגע ראה מר גופטה את השם על התווית המודבקת בתוך הריקשה: אפזל יוסוף. "אתה אפזל יוסוף?" הוא שואל. הנהג מופתע מעט מהשאלה הלא צפויה אך משיב בחיוב. "מה לך ולשמי?" הוא עונה על שאלה בשאלה. התשובה כבר עומדת על קצה לשונו של מר גופטה כשהוא תופס בהבזק של שניה עד כמה הדבר בלתי אפשרי. "שום דבר" הוא ממלמל. "אפזל בהאי, בבקשה קח אותי הביתה". אפזל בהאי עכשיו ער לגמרי, למרות שהוא עדין זועף על הנוסע הבלתי צפוי שקטע את שנתו. "היכן אתה גרי?" הוא שואל וחושב לעצמו שאם הנסיעה קצרה יעשה אותה כנסיעה של חסד. הנוסע לא נראה מסוגל לשלם אף לא רופי אחד.

כשהוא שומע את התשובה המפתיעה, הוא בטוח שהנוסע הפוטנציאלי מתעתע בו. "זה רחוק מדי" הוא אומר ומפנה לו את הגב בכוונה לחזור לישון. "אפזל בהאי, בבקשה ממך! אם אתה לא מסיע אותי, לפחות תן לי להשתמש בטלפון הנייד שלך. אני אתקשר לנהג שלי שיבוא לאסוף אותי." אפזל בהאי מסתכל על הנוסע המוזר בתימהון. בגדים קרועים ומאובקים, ריח נורא עולה ממנו והוא מדבר על נהג? אולי המכה שקיבל בראש ערערה את דעתו? למרות זאת הוא מושיט לנוסע המוזר את הטלפון, שראה ימים טובים יותר, ופולט: "הטלפון מוגבל". "השיחה תהיה קצרה", מבטיח מר גופטה, הבטחה שהוא עומד בה בקלות כיוון שהנהג אינו עונה לטלפון. מר גופטה מבין שהאופציות שלו הולכות ואוזלות. ללא נייד או כרטיסי אשראי, וכיוון שהנהג לא עונה, נגזר עליו להתחנן לעזרתו של אפזל בהאי או להמתין שהנהג הארור יתעורר וינסה לאתר אותו. "אפזל בהאי" הוא פונה שוב לבעל הריקשה "נשדדתי בתחילת הערב, תבין. אני יכול לשלם לך עבור הנסיעה. תרחיק אותי מהשכונה הזו ותקבל פי שניים מהמגיע לך." "נשדדתי?" שואל

אפזל בהאי ונראה שהווידוי של מר גופטה מכעיס אותו, "אתה בטח חושב שהשודדים הם מכאן?
אולי אתה חושב שאני אחד השודדים?" "לא! לא!" עונה מר גופטה חלושות. "תתבייש לך" אומר
אפזל בהאי והשיחה, אם אפשר לכנות אותה כך, גוועת לרגע.

"אפזל בהאי, אני מבקש את סליחתך. לא הייתה לי כוונה לפגוע בך" פותח שוב מר
גופטה. ההתנצלות נשמעת מעט כנה יותר. "אתם כולכם מטומטמים," הוא אומר. "הם אורבים
לכם ליד אולמות האירועים ומצפים שתצאו שיכורים. הם ממתינים לאלה שיוצאים לבד והנהגים
שלהם אינם זמינים. כל ערב אותו סיפור! שודדים אדם או שניים, בורחים עם השלל ומשאירים
אותנו, תושבי השכונה, להתמודד עם האשמה. מתי כבר תלמדו?" מר גופטה אינו עונה. "בוא
תעלה, אקח אותך הביתה," נאנח אפזל בהאי.

בדרך חזרה מלטפת הרוח הקרירה של הלילה את פניו של מאהש גופטה והוא מתחיל
לנמנם. בראשו הוא משחזר את אירועי הערב ובונה אותם מחדש כדי לספר לחבריו כיצד גבר על
השודדים בשכונה הסמוכה לטורקמן גייט. בתודעתו הוא כבר הגיבור הבלתי מנוצח של הערב.
כשהוא יורד מהריקשה הוא פוקד על השומר בכניסה למתחם: "שלם לו" - ואינו מעיף מבט על
אפזל בהאי.